

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Državne potpore za sanaciju i restrukturiranje

Ozren Fućak

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

06. ožujka 2008.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- Pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje sadržana su u Priopćenju Komisije - Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (Službeni list C 244, od 1. listopada 2004., str. 2.-17.) usvojena su Odlukom Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (“Narodne novine” br. 20/07)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Državna potpora za sanaciju i restrukturiranje namijenjena je poduzetnicima u teškoćama.**
- **Pojam poduzetnika u teškoćama :**
Poduzetnik koji nije sposoban vlastitim sredstvima ili sredstvima koja može pribaviti od svojih vlasnika/dioničara ili vjerovnika spriječiti gubitke, a koji bi, bez vanjske intervencije države, gotovo sigurno kratkoročno ili srednjoročno ugrozili njegov opstanak sukladno točki 9. Smjernica

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- Sukladno točki 10. Smjernica, smatra se da je poduzetnik u teškoćama osobito i u sljedećim slučajevima:
  - a) u slučaju dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću, ako je više od polovice iskazanog kapitala nestalo te više od četvrtine tog kapitala izgubljeno u prethodnih dvanaest mjeseci;
  - b) u slučaju trgovačkog društva u kojem su neki članovi neograničeno odgovorni za obveze društva, ako je više od polovice kapitala prikazanog u financijskim izvještajima trgovačkog društva nestalo te više od četvrtine tog kapitala izgubljeno u prethodnih dvanaest mjeseci;
  - c) u slučaju bilo kojeg oblika trgovačkog društva ako temeljem nacionalnih propisa ispunjava uvjete za pokretanje stečajnog postupka.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- Sukladno točki 11. Smjernica može se smatrati da je poduzetnik u teškoćama i kada nije ispunjena niti jedna od prethodno navedenih pretpostavki (točke 9. i 10. Smjernica), posebno ako su prisutni tipični pokazatelji da se radi o poduzetniku u teškoćama, kao što su to primjerice rast gubitaka, smanjenje ukupnog prihoda, rast zaliha, višak kapaciteta, smanjenje novčanih tijekova, rast duga, porast troškova kamata i pad ili nulta neto vrijednost imovine.
- U svakom slučaju poduzetnik ima pravo na ovu vrstu potpore samo ukoliko dokaže da se ne može oporaviti svojim vlastitim sredstvima ili sredstvima koje primi od svojih vlasnika/dioničara ili drugim izvorima sredstava na tržištu.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- Potpora se ne može dodijeliti novonastalim poduzetnicima (do tri godine od početka poslovanja), čak kada je njegova financijska pozicija nesigurna (točka 12. Smjernica).
- Poduzetniku koji pripada većoj poslovnoj grupi ili je od takve preuzet, osim ako je moguće dokazati da je riječ o teškoćama unutar samog poduzetnika i da iste nisu rezultat proizvoljne raspodjele troškova unutar grupe, te da su teškoće preozbiljne da bi ih grupa mogla nadvladati

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Područje primjene: Pravila se primjenjuju u svim sektorima, osim onih koji djeluju u području ugljena ili proizvodnje čelika**

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Državna potpora za sanaciju:** vremenski ograničena mjera povratnog karaktera s ciljem osiguranja održavanja poduzetnika u teškoćama dok se ne pripremi plan restrukturiranja ili likvidacije poduzetnika.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Uvjeti za dodjelu potpore za sanaciju:**

1. Mora se sastojati od pomoći održavanju likvidnosti u obliku davanja jamstva za zajam ili zajma, koji mora biti vraćen uz kamatnu stopu koja je usporediva s onom koja se naplaćuje za zajmove zdravim poduzetnicima.
2. Mora biti opravdana ozbiljnim socijalnim poteškoćama i ne smije imati neopravdane negativne učinke “prelijevanja” na druge Države članice.
3. Davatelj potpore mora dostaviti AZTN-u, najkasnije 6 mjeseci od dana odobravanja potpore, plan restrukturiranja ili plan likvidacije odnosno dokaz da je zajam vraćen u cijelosti i/ili da je jamstvo isteklo.
4. Mora biti ograničen na iznos koji je potreban za održavanje poduzetnika na životu tijekom razdoblja do odobravanja potpore; taj iznos može obuhvaćati potporu hitne strukturne mjere odnosno čim izradi i provede plan restrukturiranja ili likvidacije za koji je zatražena potpora, sve daljnje potpore smatrat će se potporama za restrukturiranje.
5. Mora ispunjavati uvjet jednokratne dodjele. (tvz. načelo “prvog i zadnjeg puta”).

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Državna potpora za restrukturiranje:**

Potpore koju je moguće dodijeliti samo ukoliko se dokaže da ista nije suprotna interesima Zajednice. Stoga je potrebno ispuniti posebne kriterije odnosno ukoliko će narušavanje tržišnog natjecanja biti prevladano koristima koje su nastale kao posljedica opstanka poduzetnika (npr. kada bi otpuštanje viška radnika uzrokovanog propašću poduzetnika, zajedno s njegovim učinkom za dobavljače, pojačao poteškoće zapošljavanja ili bi to imalo za posljedicu monopol ili oligopol).

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Državna potpora za restrukturiranje dio je dugoročnog plana obnove poduzetnika i može se dodijeliti samo pod sljedećim uvjetima:

- a) Poduzetnik se mora smatrati poduzetnikom u teškoćama sukladno točkama 9. do 13. Smjernica;
- b) Plan restrukturiranja: Dodjela potpore mora biti uvjetovana provedbom koji mora jamčiti održivost (rentabilnost);
- c) Plan restrukturiranja mora trajati što je kraće moguće, mora ponovo uspostaviti dugoročnu održivost nakon razumnog vremenskog razdoblja i to na temelju realnih pretpostavki o budućim uvjetima poslovanja. Nadalje, plan restrukturiranja mora uključivati i; istraživanje tržišta, mjere unutar poduzetnika koje jamče održivost, napuštanju djelatnosti koje bi i nakon procesa restrukturiranja donosile gubitke.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- Plan restrukturiranja mora predvidjeti promjene koje će poduzetniku jamčiti da nakon dovršetka restrukturiranja pokrije sve svoje troškove uključujući amortizaciju i financijske obveze.
- **Kompenzacijske mjere:** kako bi se osiguralo da potpore proizvode minimalne negativne učinke na trgovinske uvjete, tako da pozitivni učinci nadvladaju negativne učinke, moraju se predvidjeti kompenzacijske mjere (mogu se sastojati od prodaje ili prijenosa imovine, smanjenja kapaciteta ili zastupljenosti na tržištu i sl.).
- Mjere moraju biti razmjerne ograničavajućem učinku potpore na tržište, a osobito veličini i položaju poduzetnika na njegovom tržištu ili tržištima.
- Navedeni uvjeti u pravilu se ne primjenjuju na male poduzetnike s obzirom da se takve (ad hoc) potpore ne odražavaju negativno na tržišno natjecanje i nisu suprotne zajedničkom interesu Zajednice.
- Iznos i intenzitet potpore moraju biti strogo ograničeni na najmanju moguću razinu troškova potrebnih za provođenje mjera restrukturiranja.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Doprinos poduzetnika procesu restrukturiranja:**
Od poduzetnika se očekuje da značajno doprinese procesu restrukturiranja iz svojih vlastitih sredstava, uključujući i prodaju svoje imovine koja nije neophodna za opstanak poduzetnika, ili iz vanjskih izvora financiranja po tržišnim uvjetima. Doprinos mora biti konkretan, stvaran, isključujući svaku očekivanu buduću dobit (npr. novčane tokove - *cash flow*), a iznos doprinosa mora biti što je moguće viši.
- *U pravilu sljedeći doprinosi smatraju se primjerenim u odnosu na ukupne troškove restrukturiranja:*
  - mali poduzetnici: najmanje 25 %
  - srednji poduzetnici: najmanje 40 %
  - veliki poduzetnici: najmanje 50 %.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Posebni uvjeti:** pored kompenzacijskih mjera, od poduzetnika se mogu zatražiti i dodatne mjere i obveze, ukoliko je potrebno osigurati da potpora ne narušava tržišno natjecanje u mjeri koja je suprotna zajedničkom interesu.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Provedba plana restrukturiranja:**
- Poduzetnik u potpunosti mora provoditi mjere i uvjete iz plana restrukturiranja odobrenog od strane AZTN-a.
- Svaki propust provođenja plana ili ispunjenje drugih mjera i uvjeta smatrati će se zloupotrebom potpore, što za posljedicu može imati nalog povrata potpore, uvećanog za iznos zakonske zatezne kamate počevši od dana korištenja državne potpore (članak 14. stavak 1. Zakona o državnim potporama “Narodne novine”, br. 140/05).
- Ukoliko se potpora odvija tijekom nekoliko godina i uključuje značajne iznose potpora, isplata svakog obroka može se i uvjetovati (izdavanje potvrde, prije svake isplate, o zadovoljavajućoj provedbi svakog dijela plana restrukturiranja ili izdavanjem odobrenja, prije svake isplate da se plan provodi na zadovoljavajući način

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Nadzor i godišnje izvješće:** U cilju provjere

pravilnog provođenja plana restrukturiranja predviđen je nadzor od strane AZTN-a.

U slučaju potpora velikim poduzetnicima prvo izvješće o provedbi plana restrukturiranja potrebno je, u pravilu, dostaviti najkasnije 6 mjeseci od dana odobrenja potpore.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- Izvješća o provedbi plana restrukturiranja moraju se dostavljati AZTNU-u jednom godišnje dok traje proces restrukturiranja.
- Izvješća se pravilu od sastoje od sljedećih pravila i dokumentacije: Bilance, Računa dobiti i gubitka, novčanog tijeka, podataka o zatvaranju ili smanjenju kapaciteta, provedenih mjera restrukturiranja, smanjenja zaposlenih i sl.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Izmjene plana restrukturiranja:**
- ukoliko je odobrena državna potpora za restrukturiranje, davatelj potpore može tijekom procesa restrukturiranja zatražiti od AZTN-a dopuštenje za izmjene plana restrukturiranja pod sljedećim uvjetima:
  - a) izmijenjeni plan mora ukazivati na ponovnu uspostavu održivosti unutar razumnog vremenskog razdoblja;
  - b) ako se povećava iznos potpore, opseg kompenzacijskih mjera mora biti širi od opsega početnih;
  - c) ako je opseg predloženih kompenzacijskih mjera uži od onih početno predviđenih, iznos potpore mora biti na odgovarajući način smanjen;
  - d) novi raspored kompenzacijskih mjera može se odgoditi u odnosu na raspored koji je početno usvojen samo iz razloga koji su izvan kontrole davatelja potpore ili/i korisnika potpore.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

- **Načelo jednokratne dodjele potpore:**

Državna potpora za sanaciju i restrukturiranje je jednokratna intervencija koja može trajati u ograničenom vremenskom razdoblju. Stoga se u konkretnom slučaju primjenjuje načelo tzv. “ prvog i zadnjeg puta” (*one time last time engl.*), sukladno kojem se takva kategorija potpore može dodijeliti samo jednom u razdoblju od deset godina. Iznimno, državna potpora za restrukturiranje može se ponovo dodijeliti i ranije, ali samo u slučaju nastupanja iznimnih okolnosti na koje poduzetnik nije mogao utjecati (npr. elementarne nepogode).

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

ozren.fucak@aztn.hr

01/6176448

